

یادداشت

به پای دارنده آتش‌ها

ادامه‌از صفحه اول

...خبرگزاری مهر به صورت غیررسمی اسامی را زودتر منتشر می‌کند؛
قابلیاف هست و لاریجانی نه. همه در حال گمانه‌زنی هستند. در همین اثنا، شایعه بازداشت یاشار سلطانی می‌پیچد و خیلی زود هم‌زمان با اعلام رسمی نامزدها، تأیید می‌شود که یاشار را از دادسرا برای اجرای حکم به اوین برده‌اند. دلیل بی‌پاسخ ماندن تماسم مشخص می‌شود.

به دفتر یاشار زنگ می‌زنم. خانم میرغفاری تأیید می‌کند که صبح تلفنی برای صحبتی دوستانه احضارش کرده‌اند، اما نه او، نه من، نه وکیل و نه خانواده. حتی خود یاشار هم نمی‌دانسته که پیش از اعلام نامزدها قرار است روزنه‌ای که افشاگر فساد و رانت‌های زیاد و کم است، بسته شود. طبق عادت هر روز همه داشتیم زندگی‌مان را می‌کردیم و بنا نبود یکی از ما پشت میله‌ها بیفتد.

آشنایی‌ام با یاشار حالا یک دهه را رد کرده؛ پیش از ماجرای املاک نجومی که باعث شهرت او و البته زندان افتادنش شد تا هم‌اکنون که باز هم در زندان است. به گمانم این‌قدر با او زیسته‌ام که امروز از او برایتان بنویسم. یاشار سلطانی در دوره روزنامه‌نگاری خود پهل‌پله شمالی را ترسیم کرد که پیش از او در ساختار رسانه‌ای ایران همتایی نداشت؛ «روزنامه‌نگاری تحقیقی» که حوزه عملکردش فساد گسترده و اداری در ساختار کشور بود. آنهایی که دستی بر آتش روزنامه‌نگاری در ایران دارند، می‌دانند که این حوزه دارای آسیب‌های فراوان و مخاطراتی است که به آتی می‌تواند تبعات «بندبازی» به نام روزنامه‌نگار تحقیقی را برهم زند و او را به ورطه بدنامی یا دروغ‌بیندازد و اعتباری را که ساخته، یک‌شبه بر باد رفته ببیند. از همین رو است که اهمیت کار یاشار سلطانی در یک دهه گذشته در سپهر سیاست و روزنامه‌نگاری ایران مثال‌زدنی و نمونه‌ای عالی از حضور یک شخصیت افشاگر و جسور با کارنامه‌ای قابل قبول است.

در روزگاری که فیک‌نیوزها و اخبار جهت‌دهی‌شده، اسناد غیرمعتبر و گمراه‌کننده، رشوه و رانت و فساد مالی و اخلاقی و ددها آسیب دیگر توانسته هر مدعی مبارزه با فسادی را به طمع انداخته و طعمه کند و به زیر بکشد، یاشار با اتکا بر عزت نفس و خطوط قرمز روشنی که برای خود و زندگی‌اش ترسیم کرده، تا به امروز توانسته به‌عنوان نمادی از غواصی در دریای فساد و تردامن‌نشدن باشد و این مهم اصلا دستاورد کمی نیست.

او در یک دهه گذشته ژانری از روزنامه‌نگاری را احیا کرد و قوام بخشید که بعدها از دهان سیاست‌گذاران کشور با عنوان سوت‌زنی و افشای فساد درباره‌اش بسیار شنیدیم و البته پاداش آن را هم در حال دیدیم: اوین.

من علاقه‌ای به بت‌ها و نمادهای برساخته توسط هیجانان عمومی ندارم، قصدم هم ساختن چنین شباهلی از یاشار سلطانی نیست، زیرا او نیز حتما دارای نقایص و نقاط خاستگسری‌ای است که هر انسانی در سرشتش دارد. اما بنایم در این یادداشت نکوداشت کسی است که با همه مخاطراتی که می‌شناسیم و نمی‌شناسیم، همه مضایب که شفافات‌ترین و کم‌هزینه‌ترینش او را به پشت میله‌های اوین فرستاده، جسورانه در تمام روزهای پرفرازونشیب و تلخ ایران همراه مردم ایران بوده و برخی از مهم‌ترین گلوگاه‌های مثالی فساد و رانت در ایران توسط او شناسایی شده و روشنگری عمومی درباره آن اتفاق افتاده است.

اگر بخواهم از آن خیل فهرستی تهیه کنم از شمار خارج است و البته بیم دارم که همین متن را هم به محاق ببرد، اما شما مردم ایران قطعاً هم‌اکنون در ذهنتان در حال مرور دهها مصداق از افشاکگری‌ها و سوت‌زنی‌های دقیق و مستند یاشار سلطانی هستید و همین مسئله ضرورت نوشتن این متن و حق‌گزاری بابت تمام تلاش‌ها، خردپذیری و روشنگری این روزنامه‌نگار محبوس را روشن می‌دارد. امیدوارم یاشار سلطانی از این فراز زندگی نیز به سلامت بگذرد و خیلی زود شاهد حضور و تأثیرگذاری او بر روند رسانه‌های ایران و جامعه آسیب‌دیده از تارک‌خانه‌های فساد و قدرت باشیم، اما پیش از به پایان بردن این یادداشت یاد آمد که چندی قبل او با من تماس گرفت و خواست بیتی از شعری را پیشنهاد دهم که خوشنویسی به یادگار برای پسر پنج‌ساله‌اش «کیان» بنویسد تا خاطمشی و سرود زندگی‌اش باشد.

از میان همه ابیات درس‌آموز زبان فارسی، این سخت‌ترین مأموریت را به انجام رساندم و برایش نوشتم «یاشار جان، بگذر کیان تو بدان‌که مسیر درست در زندگی، اضافه‌کردن ارزشی به ارزش‌های جهان است، درست‌مانند پدرش؛ برای همین این بیت از حافظ را به او هدیه کن:

بس نکته غیر حُسن بیاید که تا کسی مقبول طبع مردم صاحب‌نظر شود

اصلاح‌طلبان و پارادوکس نویدبخش

اگرچه جمع این‌وجوه متناقض کاری بس پیچیده و دشوار است و بیم آن می‌رود که یک وجه قربانی وجه دیگر شود. مدیریت این وضعیت پیچیده وظیفه سیاست‌مدار خردمند است. دکتر پزشکیان شخصیتی است که می‌تواند چنین نقشی ایفا کند.

البته ضرورت دارد اصحاب فکر و سیاستون نیز درباره این پیچیدگی با جامعه سخن بگویند. جامعه ایرانی همواره با دوگانه‌ها رزسته و به آن خو گرفته و دشوار است به این سرعت بتواند ورای این دوگانگی‌ها بیندیشد. آنچه مهم است، آن است که این وضعیت به سطح آگاهی عمومی جامعه رسوخ پیدا کند. در صورت موفقیت نامزد اصلاح‌طلبان، احتمالاً بتوان از آن پس از ظهور «نیروی سوم» سخن گفت؛ نیرویی که وجه ممیزه آن، غلبه بر قطب‌بندی‌های شدید سیاسی و اجتماعی است.

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی

مسعود پزشکیان، نامزد میانه‌رو چهار دهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری درباره برنامه‌های اقتصادی خود توضیح داد

متخصص سالاری

شب پنجشنبه ۲۴ خرداد، تنها نامزد میانه‌رو چهاردهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری به ساختمان صداوسیما رفت تا درباره برنامه‌های خود با مردم صحبت کند. حرف‌های مسعود پزشکیان در برنامه میزگرد اقتصادی باتزاب زیادی داشت. شاید بتوان برای این میزگرد دو نقطه قوت قائل شد؛ یکی اینکه پزشکیان به‌صراحت اعلام کرد که کارشناس نیست و برای امور کشور حتما نیاز به نظرات کارشناسی و تخصصی است و دیگر اینکه او احمد میدری و حسین عبده‌تبریزی، نمایندگان دو طیف اقتصادی را به‌عنوان مشاور خود اعلام کرد که می‌تواند گواه بهره‌گیری او از آرای کارشناسان طیف‌های مختلف در اداره اقتصاد باشد.

هرچند برخی، نقاط ضعفی هم برای پزشکیان در این برنامه انتخاباتی قائل شدند و آن اینکه میزگرد بیشتر به دست مشاوران او اداره شد تا خود او.

تمرکز نامزدها بر اقتصاد

شورای نگهبان نام شش نامزد تأیید صلاحیت‌شده را برای چهاردهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری اعلام کرد؛ محمدباقر قالیباف، علیرضا زاکنی، سعید جلیلی، امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی، مصطفی پورمحمدی و مسعود پزشکیان؛ ترکیب پنج چهره تندرو و یک چهره میانه‌رو. حالا برنامه‌های تبلیغاتی نامزدهای ریاست‌جمهوری شروع شده است و تا امروز دیرترین این‌فهرست بر برنامه‌های اقتصادی تأکید داشتند.

بیش‌از میان مسعود پزشکیان، نامزد میانه‌رو فهرست نهایی کاندیداهای ریاست‌جمهوری در شامگاه پنجشنبه گذشته با استناد به فرازهایی از نامه امام علی (ع) به مالک اشتر از اهمیت کلیدی اقتصاد گفت. پزشکیان ماجرا را این‌گونه روایت کرد: «اولین نکته‌ای که می‌خواهم بگویم، دیدگاه‌های خودم از نظر اقتصادی است؛ حضرت علی (ع) در نامه‌ش یک به مالک اشتر جامعه را به چند بخش تقسیم می‌کنند؛ یک طبقه را امام علی طبقه‌ای می‌نامد که از جنود و لشکریان و سپاهیان تشکیل شده که باعث سربلندی و امنیت کشور هستند و بدون اینها مملکت اداره نمی‌شود و اینها را نمی‌شود اداره کرد، مگر اینکه مالیات بگیریم و مالیات را نمی‌شود اداره کرد، مگر که قضات و کتاب حضور داشته باشند. اصل حرف بنده این است که هیچ‌کدام اینها نمی‌توانند پایدار بمانند مگر با تاجران و صاحبان صنعت. اگر ما همین نگاه را درباره تولیدکنندگان و تاجران داشتیم، بقیه مسائل حل می‌شود و باید به این قشر نگاه ویژه‌ای داشته باشیم».

او در ادامه گریزی به وضعیت کنونی اقتصاد کشور زد و گفت: «عدد تورم در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱ همواره بالای ۴۰ درصد بوده است؛ تورم گوشت قرمز و سفید در ۱۴۰۳ معادل ۷۹.۲ درصد و گوشت ماکیان ۸۰ درصد و ماهی ۶۳ درصد بوده است؛ از سوی دیگر رشد اقتصادی کشور در گروه کشاورزی منفی ۲.۲ درصد، گروه صنایع و معادن بدون نفت منفی نیم و استخراج نفت و گاز طبیعی ۲۰ درصد بوده است که این به آن معناست که رشد اقتصادی به دلیل رشد بخش نفت و گاز بوده است. همچنین وضعیت ارز ترجیحی به استناد گزارش رئیس کل بانک مرکزی در ۳۰ فروردین ۱۴۰۳ این بوده که ۲۰ میلیارد دلار از به قیمت ۲۸هزارو ۵۰۰ تومان فروخته شده و ۵۰ میلیارد دلار از به نرخ زیر ۲۰ هزار تومان توزیع شده است که معنای این حرف آن است که نزدیک به ۶۰۰ الی هزار هزار میلیارد تومان پول به عده‌ای رانت داده‌ایم. الان وضعیت جامعه این‌گونه است که کارمندان دیگر نمی‌توانند راحت زندگی کنند و بازنشستگان

خبر

قیمت‌گذاری دستوری مسکن شوخی است

یک کارشناس اقتصاد مسکن با بیان اینکه اعلام سقف اجاره‌بها بر اساس نرخ تورم موضوع جدیدی در بازار مسکن نیست، گفت: در بحث خرید و فروش مسکن قیمت‌گذاری برای یک کالای ناهمگن از سوی دولت یک شوخی است.

فردین یزدانی در گفت‌وگو با ایلنا درباره قانون جدید سقف اجاره‌بها بر اساس نرخ تورم هر استان اظهار کرد: پیش از این هم تعیین سقف اجاره‌بها را تجربه کردیم، با این تفاوت که در تجربه قبلی یک نرخ کلی برای اجاره‌بها در سراسر کشور اعلام می‌شد، اما در این قانون جدید تورم سالانه هر منطقه پایه محاسبات است.

او تأکید کرد: قیل از این قانون هم همواره افزایش نرخ اجاره‌بها بر اساس نرخ تورم بود و اجاره مسکن بیشتر از نرخ تورم بالا نمی‌رفت و در واقع این قانون موضوع جدیدی نیست.

این کارشناس اقتصاد مسکن با بیان اینکه عددگذاری در بازار مسکن جواب نمی‌دهد و قابلیت اجرا ندارد، گفت: اگر دولت و مجلس هم نسبت به این اقدام دستوری نمی‌دادند، همواره در بازار مسکن اجاره‌بها بر اساس نرخ تورم محاسبه می‌شد و اجاره‌بها متفاوت از تورم حرکت نکرده است. هرچند عقلانی‌تر از اعلام قیمت مقطوع برای سراسر کشور است، اما چیز جدیدی برای بازار نیست.

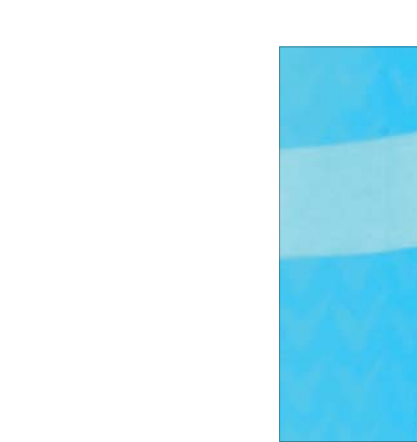
یزدانی ادامه داد: البته باید توجه داشت که کمترین تورم استانی و بالاترین تورم حدود ۲۰ درصد از هم فاصله دارند. آخرین میانگین نرخ تورمی اعلام‌شده ۳۷ درصد در کل کشور بوده که کمترین نرخ تورم استانی حدود ۲۸ درصد و بالاترین نرخ تورم هم حدود ۴۲ درصد بوده است.

او درباره سرایت‌پذیری سایر استان‌ها از قیمت مسکن در تهران به‌عنوان رهبر بازار مسکن افزود: استان‌های مرتبط با تهران کنش و واکنش دارند، وقتی قیمت اجاره در تهران بالا می‌رود بخشی از مستأجران به شهرهای اطراف تهران کوچ می‌کنند و همین افزایش تقاضا باعث می‌شود قیمت استان‌ها و شهرهای اطراف تهران هم افزایش پیدا کند. حال اینکه دراین‌باره مصوبه‌ای وجود داشته باشد یا مصوبه‌ای وجود نداشته باشد این اثر را در بازارهای مسکن اطراف تهران می‌بینیم و با عملیات بازار مرتبط است و مصوبه نمی‌تواند دراین‌باره اثرگذار باشد.

این کارشناس اقتصاد مسکن با اشاره به حضور دولت در بازار خرید و فروش مسکن اظهار کرد: قانون مالیات بر عایدی سرمایه معاملات خرید و فروش مسکن را به‌شدت کند یا غیررسمی می‌کند، اما در نهایت منطقی‌پذیر است، اما اینکه دولت بخواهد در بازار خرید و فروش مسکن هم قیمت‌گذاری کند، مالکیت خصوصی را از بیخ و بن زیر سؤال می‌برد.

یزدانی درباره مبنا قراردادن داده‌های سازمان امور مالیاتی برای قیمت‌گذاری منطقه‌ای مسکن گفت: آن داده‌ها یک‌دهم قیمت‌های منطقه است و نمی‌تواند مبنا قرار بگیرد، مگر اینکه این داده‌ها به‌روز شوند. اما در هر صورت مسکن کالایی مقید به مکان است و کالایی ناهمگن محسوب می‌شود که قیمت هر واحد در یک آپارتمان نسبت به قیمت واحدی دیگر در همان آپارتمان متفاوت است.

او با بیان اینکه قیمت‌گذاری برای یک کالای ناهمگن از سوی دولت یک شوخی است، تأکید کرد: مگر دولت در ورود برای قیمت‌گذاری کالاهای همگن توانسته موفق باشد چه برسد برای کالایی ناهمگن مانند مسکن.

در بند ۳۹ قرار بوده تورم کنترل شود، در دولت سازندگی تورم متوسط ۲۵ درصد بوده، در دولت آقامی خاتمی متوسط ۱۵ بوده، در دولت آقای احمدی‌نژاد متوسط ۳۰.۵ درصد بوده، در دولت آقای روحانی هم ۲۵ درصد بوده است. ما تنها شش، هفت درصد در دنیا هستیم که تورم مستمر داریم. طبیعی است که معضل امروز مردم تورم است، ما وقتی می‌گوییم تورم، گرانی هم به همراه آن است، تازه آقایان متوجه شده‌اند که مشکلی در این زمینه است و باید برخورد شود. حالا در دهه ۶۰ شلاق می‌زدیم و دیگر شلاق نمی‌زنیم.

تأکید بر عدالت اجتماعی

احمد میدری هم در این میزگرد توضیح داد که «شیوه اداره‌ای که آقای پزشکیان با توجه به تجربه خود دارد، این است که بهداشت و آموزش دو حق همگانی بوده و کالای نیستند. میزان مصرف مردم از بهداشت ربطی به قدرت خرید نباید داشته باشد. همان‌طوره‌که ایرانیان از نظر امنیت حق برابر دارند، در زمینه بهداشت و آموزش نیز حق برابر باید داشته باشند. در طول سال‌های مختلف از این امر انحراف صورت گرفته ولی آقای پزشکیان ایده عدالت اجتماعی را دارند. عدالت از طریق توزیع یارانه نقدی که پس از چند سال ارزش آن کاهش یابد، مدنظر نیست بلکه زیرساخت‌هایی مثل بهداشت و آموزش باید بازسازی شود تا نابرابری کاسته شود. آقای پزشکیان مطرح کردند که اگر تزریق پول باعث ترویج بیمه در روستاها نشود، طرح تحول سلامت دچار مشکل خواهد شد. این ایده یک‌شبه در روز انتخابات مطرح نشده بلکه در سال‌های مختلف و در دوران وزارت ایشان دنبال شده است.

در بحث تورم شعارهای خوبی مطرح شده و هیچ رئیس‌جمهوری دنبال تورم ۴۰درصدی نبود است. حتما شهید ریسی موفق فساد جای دیش نبوده و ضد فساد بوده اما مسئله ما بر سر ساختار و محیط و کسب‌وکار است. محیط کسب‌وکار و محیط اداری ایران منشأ تحمیل هزینه‌هایی مثل تورم و بی‌کاری در اقتصاد ایران بوده است. به دلیل سلطه سیاسی نظام ایران بر اقتصاد کشور، ما دچار ضعف اقتصادی شدیم. وقتی یک رئیس‌جمهور عوض می‌شود، هزاران پست کلیدی در شرکت‌ها و مدارس و نهادهای عوض می‌شوند و فاقد ثبات هستند. ما سیاسی اداره‌کردن کشور را اولویت قرار دادیم و این ماشین اجرایی را به‌شدت ضعیف کرده است. این ماشین ضعیف اجرایی انتظارات مردم و مسئولان را برآورده نمی‌کند. ما شاخص شکنندگی حکمیت را در ادبیات اقتصاد توسعه دادیم.

اختلاف جناح‌های سیاسی یک شاخص در حوزه شکنندگی حکمیت‌هاست. ما در این شاخص درون محیط سیاسی ۹.۵ هستیم ولی این شاخص در وضعیت اقتصادی در ایران ۷ است! ما طی برنامه هفتم توسعه قرار بود قانونی برای جلوگیری از زمین‌خواری داشته باشیم اما این قانون از سال ۱۳۳۷ تاکنون اجرا نشده است. هر کارمندی حس می‌کند یا باید وارد باندهای سیاسی شود یا باید قید ادامه فعالیت خود را بزند.

آقای پزشکیان گرایش سیاسی به سمت دولت آقای خاتمی و اصلاح‌طلبان دارد اما این‌طور نیست که قرار باشد کشور در همه حوزه‌ها سیاسی اداره شود و سابقه ایشان در وزارت بهداشت نیز چنین است. ایشان معتقد است که کارشناس باید مدیر باشد و به‌همین‌لیل نظام اداری را متحول خواهد کرد». در ادامه باید دید که تنها نامزد اصلاح‌طلب فهرست نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری چه اندیشه‌های دیگری درباره اقتصاد کشور دارد؟

یک کارشناس اقتصادی:

قیمت‌گذاری دولتی در بازار مسکن شوخی است

یک کارشناس اقتصاد مسکن با بیان اینکه اعلام سقف اجاره‌بها براساس نرخ تورم موضوع جدیدی در بازار مسکن نیست، گفت: در بحث خریدوفروش مسکن قیمت‌گذاری برای یک کالای ناهمگن از سوی دولت یک شوخی است. فردین یزدانی درباره قانون جدید سقف اجاره‌بها براساس نرخ تورم هر استان اظهار کرد: پیش‌ازاین هم تعیین سقف اجاره‌بها را تجربه کردیم، با این تفاوت که در تجربه قبلی یک نرخ کلی برای اجاره‌بها در سراسر کشور اعلام می‌شد اما در این قانون جدید تورم سالانه هر منطقه پایه محاسبات است. او تأکید کرد: قبل از این قانون هم همواره افزایش نرخ اجاره‌بها براساس نرخ تورم بود و اجاره مسکن بیشتر از نرخ تورم بالا نمی‌رفت و در واقع این‌ قانون موضوع جدیدی نیست. این کارشناس اقتصاد مسکن با بیان اینکه عددگذاری در بازار مسکن جواب نمی‌دهد و قابلیت اجرا ندارد، به ایلنا گفت: اگر دولت و مجلس هم درباره این اقدام دستوری نمی‌دادند، همواره در بازار مسکن اجاره‌بها براساس نرخ تورم محاسبه می‌شد و اجاره‌بها متفاوت از تورم حرکت نکرده است. هرچند عقلانی‌تر از اعلام قیمت مقطوع برای سراسر کشور است اما چیز جدیدی برای بازار نیست. یزدانی ادامه داد: البته باید توجه داشت که کمترین